

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutraj izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6.—
pol leta . . . . . 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnina se ne oziram.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Götting v tiskarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tiskarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, kakor tudi spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo upravnštvu. Neplačanih pisem ne sprejmlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglasi in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakeletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Abstinenca v deželnem zboru.

III.

Vprasanje o abstinenca, o deželni solski zalogi in učiteljskih plačah je spravi „Slov. Narod“ na povsem drugačen tir. Zategadel naj takej s početka današnjega članka določimo svoje in naših poslancev stališče nasproti „Narodu“, ki revež „sam ne ve, kaj hoče“.

„Narod“ od ponedeljka se je hotel namreč silno prikupiti našemu učitelstvu s to-le izjavo:

„Res je sicer, da sta „Edinost“ in „Soča“ v principu se izrekla za zvišanje učiteljskih dohodkov, res je pa tudi, da se je primorsko časopisje — in to sta „Soča“ in „Edinost“ — skupaj izreklo za regulacijo plač na način, kateri je nareč. tak utis, kakor če se Fran Coronini izreče za narodno ravnopravnost, utis, kakor da nasprotujeta opravičenim učiteljskim prošnjam. Ta utis je toliko naravnejši, ker se je primorsko časopisje glede goriskih učiteljskih plač izreklo le pogojoma v prid učiteljev, le pod pogojem, če se ustanovi dež. solski sklad.“

Tako, zdaj vemo pri čem smo! „Slovenski Narod“ hoče brezpogojno zvišanje plač učiteljem, neodvisno od deželne solske zaloge. „Soča“ in „Edinost“ in vsi slovenski deželni poslanci pa stoji strojno in neomajljivo na onem stališču, katero „Narod“ obsoja! V tem pogledu je med nami in njim popolno nasprotje! Toda izjaviti nam je, da v tem pogledu je z nami enih misli tudi 99% učitelstva, „Narod“ pa ostane v klub toliki „gorčnosti“ pomilovanja vreden klovn, ki zaman kliče pred svojim sirkusom: Nur herein spazieren!

Bodi torej jasno! „Soča“ in slovenski deželni poslanci so za povišanje plač učitelstvu le pod pogojem, da se prej ustanovi deželni solski sklad. „Soča“ namreč ni učiteljski list (— kakor je mislil neki dopisnik v „Popotniku“ —) poslanci tudi niso edino le zastopniki učiteljev, marveč „Soča“ in poslanci morajo imeti pred očmi blagor vseh slojev naroda v deželi. Zategadel so edini misli z dopisnikom učiteljem v „Soči“, ki je pisal članek: „Razbremenite kmete,

pomagajte učiteljem!“ „Slov. Narod“ pa je pripravljen pomagati učiteljem, ki imajo res malo, a vzeti to iz žepa posestnikom, ki imajo se manj! — Reč je zdaj torej jasna! Mi smo „Narodu“ le hvaležni, da se je izrekel tako jasno! Ali vedeti mora, da smo mu v tem pogledu nasprotni vsi Goričani, izvzemši neznatno število učiteljev, kajti velika večina njih bridko tuli z davkoplačevalci, ki stojejo že pod dosedanjim bremenom solskih doklad.

***

O vzrokih abstinenca smo govorili v prejšnjih člankih dovolj jasno, dasi za naše ljudstvo tega niti ni bilo treba. Iz naših besedij je bilo gotovo umevno tudi manj razsednim čitateljem, da ob sedanjih razmerah ni bilo še nikakega pravega vzroka, da bi poslanci šli v deželni zbor. Zahtevam naših poslancev se ni ugodilo, vsa pogajanja so se razbila, — po kaj naj bi torej šli poslanci v deželni zbor? Muhe lovit in glasovati za predloge Italijanov?!

Čudno, da je med učitelji kratkovidnežev, ki ne umejejo doslednega stališča naših poslancev! A se bolj čudno, da začno agitacijo proti abstinenca v škodo učiteljskim zahtevam, dočim ni čuti zat besede proti vladi, ki odina je kriva takim odnosajem v deželi. Še bolj smuljivo je, da „Narodova“ ost se zadira le v poslance in primorsko narodno časopisje, dočim pušča lepó na strani vlado, o kateri ne reče pikre besede. Hvala lepa za tako „podpiranje“ deželni poslancev slovenskih!

Vkljub jezi „Narodovi“ moramo dalje ponoviti sunjajo, da podrobne informacije je dobil „Narod“ od strani, ki je v zvezi z grofoma Francem Coroninijem in namestnikom Goëssom. Govoriceje o raznih podporah, posebno o cestnih, o gospodarskem stanju v deželi, o viharju na Krasu itd. se sklada do pike z govorjenjem agitatorjev, ki so že najeli, da pripravljajo volilce na prihodnje volitve v deželni zbor.

Vladi namreč ne preostane drugega nego razpustiti deželni zbor. V tem pogledu je vlada že na čistem, le tega se ne ve, kdaj bo za njo najugodniši čas, t. j. kdaj bodo volilci dovolj razdvo-

jeni, da bi v taki zmesnjavi vlada vsilila Slovincem „zmernega“ in „nepriustranskega“ kandidata. Ako bi vlada dobila med Slovinci le enega samega izdajaleca, potem bi jih držala v šahu, da bi jej ne nagajali več z abstinenca in s tem onemogočali delovanje deželne zbor — po željah vlade in Lahov!

Vlada je poskušala že večkrat, da bi dobila med Slovinci le jednega izdajaleca. V ta namen se je vrgla zadnjič z vso silo v volilni boj na Krasu. Vsled posebnih takratnih razmer je sicer zmogala, ali varala se je v osebah, ki sta ostala poštenjaka slej kakor prej ter sta hodila vseskozi solidarno z ostalo osmerico. — Vkljub temu porazu hoče vlada zopet poseči v volitve, da poskusi svojo srečo in dobi izdajaleca na slovenski strani. In vladini tihotapci tudi že imenujejo moža, — „poštenjaka od nog do glave“! — ki naj bi bil izvoljen v deželni zbor. Osmutek je krasen, le sedanjí čas se ni ugoden za ugodno izvršitev! V to treba agitacije, treba mešati strojno in motiti vodo na vse strani, treba splošne nezadovoljnosti in nesložnosti v deželi! V ta namen izbornu služijo nekateri učitelji in njim na čela — „Slovenski Narod“.

DOPISI.

Iz Ozeljana. — Volitev v novo starešinstvo je pred durmi. Nehoté se sam tem povodom vzbujajo spomin na preteklo dobo treh let, spomin na obljube nekaterih mož, katerim so se tako omilili občinski stolci, da se kar ločili ne morejo od njih.

Na dan z vašimi obljubami, na dan z vašim delovanjem! Pa kje ga vzamete gospoda?!

Kaj ste vse pravili, kako vredite vse v Ozeljanu, da napravite gospodarski svet, pa kje je. (aha, na „urlaub“ je šel), da se bode razdelila občina v tri posamezne dele! Pa smo še zmiraj tam, kjer smo bili. Pa čujte, kaj je bilo takrat še na dnevnem redu. Kaj? Zamežimo, pa samo čujmo! Da bodemo imeli v kratkem vikarja v Ozeljanu; pa ta menda se še rodil ni; mi si vsaj tako mislimo, ker

„Teško mi bo nositi to breme! o težko!“

„Še težje bi ti bilo videti ga taksnega, kakoršni svi midve“, jej omeni pogumna žena, ki je vzela vrč z vodo ter dala jerbas hčerki, da sta ju nesli v grob.

Amra je klečé zrla za njima, dokler nista izginili v grobišču.

Še istega dne, ko je napočil mrak, se je vrnila znovic v ono dolino, prokleta od ljudij.

In doslej je zahajala tje kaj vsaki dan, v jutro in zvečer.

To novo bivališče vlove Hurove in Tirve, dasiravno grob, ni bilo več tako turbojno, nego celica ječe.

Solčna svitloba je pozlačevala njegov prag; imelo je predor, skozi kateri so oči nesrečnih žensk lahko gledale zal svet božji.

Pod milim nebom pa človek lože nego v temnici steje bližajoče se korake surti.

Pričakovali sta jo, udani v voljo Gospodovo.

IV.

Pretep.

Rano, pelega dne sedmega mesca, imenovanega od Hebrejcev Tishri, pri nas pa vinotok, je vstal Ben-Hur s svojega ležišča v krčmi, nejevoljen na ves svet.

ne verujemo nič več, ker smo sploh v deželi neverjetnosti. In kako so bili mogočni pred tremi leti, kako radodarni; in danes, kaj imamo, posebno Ozeljanci in sv. Miheleci? Nič in zopet nič! Pa kako so se nekateri pogajali zdaj zadnji čas, pa samo doma, tako le za kulisami, na merodajnem mestu pa se gospodi niti sanjalo ni o kakem gospodarskem svetu v Ozeljanu in o naših razmerah.

Kakšna agitacija je bila od stranke zastarele! Kaj je mar tujim posestnikom za naše reči, oni volijo za denar, za kozarec vina, in tako potem napravijo krivico celi občini, ko pridejo nekateri možje v starešinstvo po taki poti!! Nekateri višje glave ob vsaki priliki kažejo, kako nerade so v ti časti; saj res, ko mož dvajset let služi občini, če prav morda slabo, ali povisati ga, ali v pokoj z njim, da se mu odpočijejo trudne kosti in se mu vmiri razburjena kri! In vi, kateri ste osiveli na obrabljenih stolcih, pustite drugim „dolce far niente“, naj okusijo obrabljena občinska sedala. Vi dobite že častne diplome za svoje zasluge!!

Torej volilci, pozor, in ne govorite samo doma ženskam svojim o junastvi! Na svidenje v dan volitve. Več občanov.

Iz Bolca. — (Raznoterosti). — (Izv. dop.) — Delo pri trdnjavi Kluže je za letos dokončano. Letos so posebno zaslužili vozniki mnogo. Prihodnje leto bo trdnjava dokončana.

Naš občinski zastop si je naročil novo uro v zvonik. Pohvaliti je posebno to, da so naročili delo domačinu Slovincu iz Kranja. Upati je, da bodemo z uro popolnoma zadovoljni.

Pred par leti je potoval po Soski dolini g. Lapanja ter predaval o posojilnicah v namen, da bi se v naših trgih te ustanovile. Predavanje je bilo do sedaj brezuspešno menda samo v Boveci. Gospodje, katerim je bila stvar vrečena in kateri bi mogli in moralno željo uresničiti, so shranili spise v žep, in kdo ve, kdaj zagledajo beli dan! V Boveci ne rabimo posojilnice! se je slišalo iz ust nekaterih konservativcev in koristolovcev. Ali če pogledamo po naši domovini in opazujemo napredek posojilništva in njega!

Takoj po svojem dohodu se je Malluh lotil iskanja, počeni na bastiji Antoniji. Lotil se ga je energično in drzno. Naročil je, da se pripelje pred tribuna, načelnjuočega posadki v gradu. Pripovedoval mu je vse pordrobnosti Gratusovega prigodka, dokazujoč nedolžnost Hurove rodbine. Omenil je pri tem, da namerava predložiti prošnjo cesarju, naj jim vrne čast in imetje. Ta prošnja bi povzročila brezidvomno preiskavo vse zadeve, toda poškodovanci se niso bali niti najstrožje preiskave. Saj ta je mogla dokazati samo njihovo nedolžnost.

Pred vsem drugim pa je bilo treba vendar zvedeti, kateri izmed členov nesrečne rodbine je še živ. In uprav radi tega je on, Malluh, služabnik Simonidesa, trgovca v Antijohiji, dospel semkaj k tribunu.

V odgovoru mu je rimski uradnik pokazal izpoved dveh gobavih žensk, najdenih pred kratkim v podzemeljskih celicah, katero, kakor smo videli, je zapisal na tablico.

S to otožno novico je zvesti služabnik odšel k Ben Huru.

Zaman bi bilo poskušali opisati obup, ki je razdiral srce mladenčca.

Niso mu prinesle olajsave niti solze, niti stok, jokalo je v njem srce z gluhim, za človeško uho nezasišanim ihtenjem.

Sedel je dlje časa kakor okamenel.

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIG WALLACE

Poslavl. Podravski.

(Drugi zvezek).

(Daje).

ŠESTA KNJIGA.

„Kdo pa sta?“ so jo vprašale ženske. „Dve nesrečnici. Bili sta mi nekdanji dobri, pa se njima hočem odslužiti za to“, reče Amra ter se oddalji s polnim vrčem.

In znovic, spozabivši se, se je hotela približati svojima dragima. Pridržal jo je znani klic: „Nečisti sve! nečisti!“

Postavivši vrč in jerbas na tla, se je umaknila za nekoliko korakov.

„Hvala ti, Amra!“ reče vdova Hura, „to je kaj lepo od tebe.“

„Ali ne morem ničesar več storiti za vaju?“ vpraša urno Egipčanka.

Žeja je palila materi usta, toda roka, s katero se je stegnila po vodo, je omahnila.

„O da! Imam do tebe neko prošnjo. Vem“, je nadaljevala ganjena, „vem, da se je Juda povrnil... Videla sem ga sinoči, ko je spal na pragu naše hiše. Videla sem, kako si ga pozdravljala.“

„O gospa moja!“ zakliče Amra, pre-

krizavši roke, „videla si to in se nisi približala?“

„To bi značilo toliko, kakor umoriti ga! Jaz, mati, nimam več pravice, se mu približati. Toda ti, Amra, ti ga vendar ljubiš?“

„Rada umrem, ko bi mu to imelo rešiti življenje“, je rekla preprosto zvesta služabnica.

„Dokazi resnico teh besed.“

„Pripravljena sem to vsaki hip.“

„Želim od tebe samo jedno. Ne povej mi, kje sve in da si naju videla.“

„Toda on vaju išče. Prišel je od daleč samo radi tega, da bi vaju našel.“

„On naju ne sme najti. On ne sme postati to, kar svi midve. Čuj, Amra, prinasala boš nama vsaki dan nekoliko neobhodno potrebne hrane... saj to ne bo trajalo dolgo... In vsaki dan, zjutraj in zvečer, — glas se jej je tresel — vsaki dan nama boš pravila o njem, toda njemu, Amra, ne boš pravila ničesar o nama. Ali čuješ?“

„Oh! težko mi bo gledati na njegovo iskanje, biti priča njegovih namerov, pa ne imeti moči, povedati mu, bodisi samo to, da sta živi.“

„Torej tudi to ne, da vsi govavi?“

Amra se je razjokala.

„Ne, draga moja“, nadaljuje vdova Hura, „vsega mu povedati ne moreš, torej je treba molčati.“

napredek ter potrebe in razmere v Bovci, vidimo in vsak človek spozna, da je posojilnica in hranilnica za bovski okraj neobhodno potrebna.

Sedaj se je zopet izročila misel o ustanovitvi posojilnice in hranilnice v Bovci in sicer od mlajših življev. Na delo torej! Ne strahiti se zaprek, ki znabiti nastanejo!...

Sklice in povabi naj se ljudstvo, razloži koristi in dobrote ter ugodnosti posojilnice, katere bo imelo od nje. Voli naj se pripravljajni odbor. Ta naj poskrbi pravila ter vsega, česar je treba. To pa naj je kmalu, da začne posojilnica poslovati vsaj s 1. januarjem, če je mogoče. Ljudstvo bo gotovo hvaležno onim, kateri so pričeli izvrševati to blagovosno misel tudi v praksi. Jaz jej pa že v duhu kličem: Živi, rasti, cveti!

Naprednjak.

Domače in razne novice.

Odklikovanje. — Njegovo Veličanstvo je podelilo pisarniskemu predstojniku na okrožnem sodišču v Gorici, Vekoslavju Gallu, povodom zaprosenega umirovljenja zlati križec za zasluge.

Imenovanje. — Minister za nauk in bogočastje je imenoval provizoričnega glavnega učitelja na učiteljsku v Kopru, Alberta Šubica, definitivnim glavnim učiteljem na istem zavodu.

Izpraševalna komisija. — Minister za uk in bogočastje je imenoval v izpraševalno komisijo za ljudske in mestne sole gg: ravnateljem dr. Schreiber-ja, članom: ravnatelja Hafnerja, prof. Motza, Vodopivca, Seidla, Ravalica, Culota, Ploha, Mestla in učit. Mercino in Travana.

Komisija, katere je pregledovala v terek „Solski dom“, je bila sestavljena tako: župan dr. Venuti, dr. Ar. Luzzatto, dr. Fratnich, inženir Battistig, dr. Rojic, dr. Gregorič, vodja Hrovatin in oba magistratova tajnika. Gospodje so si ogledali natančno „Solski dom“, našli niso nič posebnega, kar bi ovrnilo potuk v posloppju ter so se končno po županu izrekli, da je posloppje popolnoma sposobno za solo, in pouk smé pričeti takoj. Čuli smo tudi, da so gospodje prav pohvalili lepo zgradbo. — Sedaj bo menda mir s komisijami!

Javen shod v Dornbergu priredil g. dr. H. Tuma, dež. poslanec, v nedeljo 20. t. m. ob 3 pop. v prostorih, katere odkáže županstvo, z dnevnim redom: razgovor o politiskem in gospodarskem položaju, o novem sodnem in izvršnem redu in o davčni reformi.

O železniški črti: Predel-Ture. — V nedeljo, dne 13. t. m., je bila na Dunaji seja onih državnih poslancev, ki se potezajo za drugo železniško zvezo Trsta z notranjimi deli države. Med raznimi poslanci s Solno-graškega, Tirolskega, Koroskega, Gorenje in Dolnje-Avstrijskega, obrtne zbornice v Olomucu, iz Trsta, so bili tudi 4 goriski poslanci, med njimi dr. Gregorič. Predsedoval je dr. Fuchs. Inženir B. Helen je razlagal ugodnost železniške črte: Predel-Ture baš tako, kakor smo letos v listu v več uvodnih člankih pripovedovali. Po železnici: Predel-Ture bi se okrajšale skoro vse zveze s Trstom, tako posebno iz Solnograda za 320 km., iz Linea za 206 km. in s Spod. Avstrijskega za 152 km. Opozarjal je tudi na konkurenčne luke na jugu in na druge okolnosti, ki so z njimi v zvezi, vse tako, kakor je bilo čitati svoj čas v našem listu. Omenjal je tudi, da je Soška dolina že jedna najstarejših trgovskih zvez, in ker sedaj tam nedostaje prave komunikacije, trpé veliko prebivalci. Govorniki za Büchelenom so se strinjali z njim in tem so se pridružili tudi navzoči goriski poslanci, tako da je bil končno jednoglasno sprejet predlog inženerja Büchelena, ki meri na to, da se ima pripraviti vlado o potrebi take železnice, vsled česar naj se brez odloga potom železniške črte: Predel-Ture zveže Trst z notranjim delom Avstrije.

To pozdravi gotovo v veseljem cela Goriska, posebno pa Soška dolina, in le želeli je, da se res skoro uresniči železniška zveza: Predel-Ture, o kateri se razpravlja že desetletja.

Če znamenja ne varajo, se utegne vendar graditi, morda že v kolikor mogoče kratkem času, toliko zaželjena železnica po Solski dolini.

Še nekaj o „Soči“ in „P. L.“ — Radi obilice gradiva je zadnjič izostalo to-le: „Prim. List“ je pozabil na veliko razliko med seboj in „Sočo“. Od nas zahteva javnost, da se bavimo z vsemi vprašanji, z vsemi dogodki, ki se dotičejo Slovencev v deželi; „Soča“ mora biti povsod v prvih vrstah boja, dočim se „P. L.“ izogiblje vseh kocljivejših vprašanj in često le malce zapclja za „Sočo“, ki je že nevstrahno nesla kožo na trg. Koliko je storila n. pr. „Soča“ o priliki lanskih izgredov in koliko tudi letos po 10. septembra! Ta pozornost „Soče“ — ki je najbolje poučena tudi o premnogih skrivnostih! — drži v sahu drznost in preširnost birokracije. „P. L.“ se pa bavi le s tem, kar ugaja posebnemu športu nekaterih

gospodov! Celó zadnji čas, ko „Soča“ in za njo „Edinost“ bijeta trd boj proti vladnim mahinacijam in nekaterim spletkarjem za ugled slovenske delegacije v deželnem zboru in kar je s tem v zvezi, — se je „P. L.“ zadovoljil s ponatisom članka v „Slovenca“, ki pa ima prepozoren namen: braniti edino nadškofa goriskega. — Mi vsega tega „Prim. L.“ niti ne zamerjamo, ker se nam zdi dragače brez pomena, ali tudi on poseže v to akcijo ali ostane previdno v zatišju, saj „Soča“ in „Primorec“ dosežeta zaželjeni namen, ali prosimo ga, naj nas pušči vsaj v miru in nam ne podtika zlih namenov, kakoršnih nimamo. Mi storimo s svojega časnikarskega stališča, kolikor le mogoče, in marsikaj z anem arimo in prezremo, ker nam je absolutno nemogoče ustrezati vsem zahtevam in željam. To vedó mnogi solručniki in dopisniki najbolje. Zadnje čase se nam kopicí toliko gradiva, da čestó ne vemo, kaj naj izbiramo in priobčujemo najpoprej. Kedar kaj izostane, prosimo prizadete rojake, naj imajo z nami potrpljenje. Ako z novim letom odpade časnikarski kolek, bo izhajala „Soča“ trikrat, „Primorec“ pa enkrat na teden, da zadosimo v večji meri potrebam našega naroda na Goriskem.

„Caposostiere“ in „capocontrada“. — Porčca se nam iz mesta: „Sjor Brajdot je baje — tako se govori — odpovedal magistratu svojo ljubezen ter je resignoval na čast „caposostiera“ in „capocontrada“, ker noče biti več v „Soči“.

Če je vse to gola istina, tedaj le čestitamo šjoru Brajdotu, da je prišel sam k sebi ter se odpovedal „nehvaležnemu“ poslu, kateri mu je donasal le sitnosti. In pa, skrbeli za ceste in ulice, po katerih hodijo v solo slovenski otroci! Gospoda, kako pa more skrbeli za kaj takega čista italijansko-furlanska duša?!

Kdo bo njegov naslednik, ali bo tudi tako goreč, kakor šjor Brajdot, to sta dve vprašanji, kateri nam reši bližnja prihodnost. Addio, šjor Brajdot!

Laško barabstvo. Na vest pod tem naslovom v zadnji številki so se oglasili konduktarji tramvaja št. 7 ter so izjavili, da nikdo izmed njih ni vrgel kamna v Draščekovo prodajalnice. Redarstvo jih je namreč radi tega prijelo. Po njihovi izjavi torej slutnja odpade, ali ostane pa dejstvo, da je bilo okno ubito baš listi čas, ko je vozil mimo omenjeni tramvaj. Če po tem takim ni bil vržen kamen iz tramvaja, ga je vrgel pa kdo drugi in sicer gotovo kaka laška baraba!

Kazensko razprave radi izgredov v Nabrežini in v Devinu so se pričele 14. t. m. pri deželnem sodišču v Trstu. Na zatožnih kloph jih je sedelo 15.

Obtoženci so obdolženi, da so 13. in 14. septembra demonstrirali proti Lahom, da so metali kamenje na hiše Angelija, vdove Delorenzo, J. Wildija in Jos. Jucha, provzročili nekaj škode in grozili nekaterim Lahom s škodo na telesu in s smrtjo, da bi jih prisilili zapustiti Nabrežino. Peklicanih je bilo 14 prič. Senzacija je vzbudila izpoved priče Matevža Furlana, občinskega redarja v Nabrežini, ki je rekel, da je videl metati kamenje samo nekoga Sulčiča, glede drugih pa, da jih je videl na cesti, v množici, da pa ni videl nič posebnega. Na to ga je opozoril predsednik, da je v preiskavi izrečno obdolžil večino obtožencev, in da je bil v zaporih konfrontovan z obtoženci. Priča je odvrnil, da je vedno le govoril, da jih je videl v množici in glede nekaterih celo, da se mu to le zdí. Po tej izjavi je branitelj R. Ryba r povdarjal, da je Furlan že pred komenskim sodnikom izrekel istotako, kakor sedaj. Vsled tega opozorjenja se je prečital komenski zapisnik, iz katerega je razvidno, da je temu res tako. Državni pravdnik se je pa še vedno skliceval na konfrontacijo v zaporu in ko je bil priča potem pozvan, naj pojasni protislovje, je izjavil: da pri konfrontaciji ni bilo sodnika poleg in jedenkrat niti zapisnikarja, ampak le navaden sluga, da se torej ni tako zapisalo, kakor je izjavil on. Državni pravdnik se je še vedno skliceval na zapisnik o konfrontaciji in je predlagal, naj se priča stavi pred preiskovalnega sodnika radi suma, da je izpovedal krivo. Sodni dvor pa si je pridržal sklepanje o tem za kasneje in je preložil razpravo. Popoldan je bil zaslišan deželnosodni svetnik dr. Krammer, ki je v tej zadevi vodil preiskavo in ta je izpovedal tako, da je sodišče pričo Furlana dalo zapreti radi krivega pričanja.

Iz razprave posnemamo se to:

Zastopnik državnega pravdnictva, Clarici, je povdarjal v svojem obtožnem govoru, da je nepravilno, ako se odgovornost za grozni zločin v Genovi pripisuje vsemu narodu italijanskemu samo radi tega, ker je bil zločinec Italijan. Demonstracije v Nabrežini niso nastale le iz slabo razumljenega patriotizma, temveč tudi iz zavisti in sovraštva proti italijanskim delavcem — konkurentom. Trdil je, da o sličnih zločinih ni potrebno, da se dokaže krivda vsakemu pojedinemu obtožencu, temveč da zad ostuje dokaz, da se je obtoženec nahajal med izgredniki. Bavi se je potem z vsakim obtožencem posebe in je zaključil svoj govor z izjavo, da ne zahteva stroge, ampak take razsodbe, da se bode mogel sleherni tujec čutili varnega v tej državi.

Branitelj dr. Ryba r je pričel svoj

govor, povdarjaje, da mu je danes naloga težka, ne le, ker mora braniti obtožence kakor take, ampak tudi dejanja, katerih sam ne more odobravati. Težka pa tudi radi tega, ker ve, da so vse simpatije mesta, v katerem se vrši razprava, na strani poskodovancev in ne na strani obtožencev. Zato tudi noče sam opravičevati teh dejanj, temveč se sklicuje na dva poznana laška lista, vzvišena nad vsaki sun, da bi bila naklonjena Slovanom. Tu mu prihaja pomoč od strani, od katere bi si je najmanje pričakoval, namreč iz Italije. Govornik je prečital na to dotični članek iz „Mattino“ v Neapelju in komentar lista „Gazzetta di Venezia“, v katerem je dokazano, da so Italijani sami krivi, ako se je ogorčenost vsega civilizovanega sveta obrnila proti njim.

Dokazoval je dalje neosnovanost zatožbe glede posamičnih obtožencev in je zlasti glede 16letnega Josipa Caharija povdarjal, da se osmeši obtožba, če trdi, da je ta fantič bil sposoben strahiti italijanske delavce in da so vsled njegovega zganja ostavili Nabrežino. Zaključil je svoj govor z apelom na sodišče, naj bode razsodba taka, da se bode ozirala na dejstvo, da obtoženci, vzlic besedilu zakona in obtožnice, vendar niso zločinci in ne še pokvarjeni, a utegnili bi postati, ako bi se jih za dolgo časa poslalo v ječo med resnične zločince.

Tudi branitelj dr. Padovan je dokazoval, da ni dovoljeno obsojati vse za enega in enega za vse. Če bi se bil slučajno on isti večer nahajal v Nabrežini, sedel bi on danes, po teoriji državnega pravdnictva, mej obtoženci, akoravno je splošno poznan kakor Italijan in jako miroljuben človek. Zahteval je, naj se glede vsakega natančno preišče, kaj je zakrivil, in potem naj se sodi po vesti.

Zvečer po 6. uri je bila razglašena razsodba s katero so bili obsojeni v smislu obtožbe:

- 1. Anton Bukovec iz Proseka na 20 mesecev težke ječe; 2. Benedikt Primožič iz Kostanjevice, na 20 mesecev težke ječe; 3. Josip Marica iz Nabrežine, na 14 mesecev težke ječe; 4. Viljem Klarič iz Trsta na 6 mesecev težke ječe; 5. Ivan Caharija iz Nabrežine na 6 mesecev težke ječe; 6. Friderik Devetak iz Nabrežine, na 7 mesecev težke ječe; 7. Leonhard Boschetti iz Nabrežine, na 2 mesca težke ječe; 8. Peter Brumat iz Fare, na 6 mesecev težke ječe; 9. Josip Gruden iz Nabrežine, na 8 mesecev težke ječe; 10. Hermenegild Bressan iz Fare, na 5 mesecev težke ječe; 11. Fran Pertot iz Nabrežine, na 20 dni zapora.

Oproščeni so bili: Vincencij Toros, Andrej Ferfolja, Josip Caharija in Rok Caharija.

Naskok na poslopje „Legia Nazionale.“ — (Obravnava v Trstu 16. in 17. t. m.) — Vsled znanih dogodkov po umoru cesarice v Devinu so sedeli v sredo in v četrtek na zatožni klopi ti-le obtoženci:

Ivan Pecihar Mihelov iz Devina, Michael Pecihar iz Devina, (69 let star), Martin Boltar iz Zagoe v okr. kanalskem, hlapec v Devinu, Al. Gabrovec iz Visvolja, Avg. Gabrovec iz Visvolja, Josip Legiša iz Cerovlja, Jos. Širca, Jan. Furlan, Fran Furlan, Jan. Furlan, Josip Lupnič, Karl Gabrovec, Avg. Terčon, Jos. Terčon, vsi iz Mavhinj, Lor. Zivic iz Skopega, Jos. Škabar iz Kostanjevice, Friderik Ples, župan iz Devina, Al. Zbogar iz Loga pri Kanalu, Marija in Ivanka Ples, hčeri županovi, Lavra Scholz iz Gorice, Ant. Gruden in Anton Terčon, oba iz Mavhinj.

Prvi del zatožbe se naslanja na izgrede v Devinu, ko so naskočili „Legino“ poslopje, drugi del o izgredih v kamnolomih Juch in Wildi. — Mi se bomo bavili le z dogodki v Devinu, in sicer v glavnem, kar se tiče rodbine Plesove in mitničarja Zbogarja. — Župan Miroslav Ples je bil obtožen s okrivde, čes, da je: 1. dal svojemu hlapcu Boltarju orodje, s katerim so delali škodo na posloppju in 2. da je delil izgrednikom sveče (bilo je to še zvečer), da bi bolje videli pri delu; dalje je bil obtožen po § 305., da je stal na vratih, ploskal in kričal: Živio, dol z „Lego“! — Gospici hčerkí in g.čna učiteljica zaradi enakih klicov in ploskanja. — Mitničar Zbogar pa, da je naročil Terčonu Avguštinu iz Mavhinj, naj zbere v okoliških vaseh ljudij, ki naj pridejo podirati Lego, a med izgredi da je stal tam blizu, ter kričal: dol z Lego! in ploskal.

Omenimo naj že v začetku, da obtoženci sami so igrali jako žalostno ulogo. Redki so priznavali svoja dejanja, svoje junaštvo pa so kazali s tem, da so vedeli le o drugih več povedati. Drug drugega so tlačili, drug drugega „ovajali“ (ako moremo tako reči), čestó v velikanskem naspromptju med seboj in pričami, da je nastajala silna zmešnjava. Zares sram nas mora biti, da taki ljudje hoté biti še „narodni mučeniki“.

O preslišavanju obtožencev naj povemo z ozirom na postavljeni namen le toliko: Pecikar Ivan iz Devina je tajil o sebi skoro vse obdolžitve, tožil pa je obe gospici Plesovi, da sta ploskali in kričali: Živio, dol Lega! Učiteljice pa ni videl.

Plesov hlapec Boltar pa je pripovedoval: Ko so prikorakali fantje do Plesa in ga prosili orodja (kdo? ne ve!), je sel on vprašat gospodarja; ta je dovolil in mu še naročil, naj gre pomagat. (In Boltar je tudi zares uspešno pomagal, razbijal vrata in sel celó na streho, kjer je podrl dimnik). Gospodar

mu je bil naročil, naj vrže doli zvon, ali Boltar tega ni storil, „sree mu je reklo, da ne“. Vse, kar je delal, ni delal srčno, delal je le po ukazu gospodarja. Ako bi Ples ne bil ukazal, bi ne sel nikamor. — Za takih 10 minut je prišel v stacuno, kjer je videl, da je gospodar razdaljal fantom sveče. Župan ga je vprašal, če je vrigel doli zvon, in rekel: Kolono ste imeli vroči doli! — Tretjič je govoril z gospodarjem v levu. Vprašal ga je, kje je orodje in naročil mu, naj molči, da nikdo nič ne izvé. — Na vprašanje predsednikovo, zakaj ni vsega tega nič vedel pri prvem zaslišavanju v Tržicu, je dejal: Bal sem se za službo.

Gabrovec Alojz iz Sosljana izpové, da mu je brat pripovedoval, da župan sam je dal orodje hlapcu. Ko je prišel pa se brat, se je pokazalo, da tudi on je le slisal to od drugih. Brat Avgustin je slisal tudi Plesa ploskati in kričati: Živio, dol Lega!

Terčon Avgustin iz Mavhinj dolzi mitničarja Zbogarja, kakor smo že povedali v uvodu. Dr. Pretner navaja, da so bile tri priče poleg takrat, ko je prejel Terčon tako naročilo od Zbogarja; ho predlagal, da se te priče zaslišijo, ki izklučijo, kar trdi Terčon. Terčon je trdil, da Zbogar je celó kričal za njim, naj sklice ljudi itd. Ako je torej res tako, bi ga morale slišati tudi tam navzoče priče.

Terčon Jožef je videl pred hišo Plesa in gospice. Kričali so vsi. Ta je slisal Plesa: Živio Slovenci, dol Lega! (Nekdo drugi pa: Živio Avstrija, dol Lega: Vsi drugi le živio!)

Zivic Lovrenc je pa stal pri vratih Plesove hiše, je slisal kričati, ker kričali so vsi, ali Plesa ni videl, niti gospice.

Škabar Jož, tudi ni videl ne Plesa ne gospice. Kričali pa so vsi, ki so bili ondu, in teh je bilo mnogo.

Pride župan g. Ples. Preds. začne 2. njim italijanski, a g. Ples je dejal: Prosim slovenski, g. predsednik. — Pripoveduje, kakor je bilo in zanika vse, kar je trdil hlapec. Na vrata je prišel le za hip, da je poklical hčerkice. Fantom pa je dejal: „Bravi, bravi fantje, lepo delo delate, boste že dajali račun!“ Zanika podtikane klice. — Pride Boltar, ki drzno ponovi g. Plesu v obraz vse dolžitve. Toda zdaj je izjavil, da je govoril z županom štirikrat, v stali šele četrte in ne tretje, kakor je izpovedal. — Boltar je zeló svojeglaven človek, dela, kar hoče on; hotel ga je že proč poslati. Dolzi pa nega najbrže zato, ker si je mislil, da županu ne stori nič in on da bo prost. (Zadevo o nekem Minussiju pojasnimo pozneje, ko bo govorila priča sama). — Pride Škabar, ki tudi trdi v obraz, da g. Ples je res lake kričal. Enako Terčon Jožef, Pecikar, Gabrovec Alojz in Škabar Joz., ki ga pa niso ne videli ne slisali. Ko so dobili sveče v Plesovi stacuni, je stal pred vrati, ali Plesa notri ni videl. (Gosp. Ples se izpové, da je bil ves čas v družbi duhovnikov. Le za hip je odšel, da je poiskal hčerkice).

Zbogar Alojz zanika vse, kar je govoril Terčon. Med izgredi je pa stal le 20 korakov od mitnice v družbi žensk, ki potrdé, da ni nič storil, ne ploskal ne kričal.

G.čna Marica Plesova izpové, da je bila na vratih, a klicala ni. Bila je tam sama, ni bilo ne sestre ne učiteljice. Pride Pecikar, ki pa zopet potrdi, da jo je videl in slisal, a gospica odločno zanika. — Dr. Gregorin predloži spričalo županstva, potrjeno od dekana, da Pecikar je bil kaznovan radi tativine pri Plesu, vsled česar se maščuje, kedar le more. — Enako je trdil Pecikar v obraz gospici Ivanki Plesovi. — G.čna Sole je na kratko zanikala, da bi kaj kričala — in s tem je bilo končano zaslišanje obtožencev. Priče prihoduje.

Zadnje brzojavno poročilo. — Obravnava konča danes. Simoč razne priče odločno izklučije dolženja Boltarjeva. Splošna sodba, da stoji reč za Plesa in tri gospice popolnoma dobro.

Nesreča. — Včeraj v jutro je peljal neki voznik vino iz Merna v Gorico. Na zadnjem delu voza je sedela mlada deklica, 13 let, kateri je po neprevilnosti zaslá noga v kolo, katero jej je isto zlenilo. Prenesli so jo bolnišnico.

Pazite na otroke in učite jih, naj ne silijo na vozove!

Potres. — V Cerknem so čutili dne 9. t. m. ob 4. uri 52 min. popoldne splošno precej močan potres, kateri je bilo čuti tudi na prostem. Pred tresljamem so slisali bobnenje. Gibanje je bilo: tresenje. Smer je sla od vzhoda proti zahodu. Pohištvo, okna, vrata, podobe na zidu itd., vse se je streslo. Nekateri ljudje so sli iz hiš.

Škode ni. Sunek je trajal 3 — 4 sekunde. Dne 10. t. m. okoli 3. ure zjutraj so čutili nekateri zopet rahel sunek. V Otlaču so čutili potres tudi 9. in 10., prvi dan okoli 5. ure zvečer, drugi dan pa nekoliko po 7. uri zvečer. Škode pa tudi tam ni.

Z dežele odgovorjam: Res, da potujem že več časa po deželi, pa po sili še nisem nikogar fotografiral; pri tem ima vsak svojo prsto voljo, kakor hoče, da, ali ne. Tudi nikdar ne zahtevam vsega plačila naprej, da pa si pustim za navadne povjeme 50% naprej plačati, to pa se mora pri vsacem fotografu, ne samo pri meni, in od velikih skupin (društev) navadno ne zahtevam naprej nič. —

Če pa se skozi letoletno popotovanje par slik pokvari, no to pa se lahko in se je tudi že zgodilo mnogim drugim fotografom; kar se tudi prav lahko dokaže. Potovali so tudi letos italijanski in nemški fotografi po nekaterih ravno istih krajih, kjer sem bil pozneje jaz. In čeravno so večinoma vse spakali, njih ni dal nobeden v časopis. Pač pa, da se Slovenca uniči, je pa takoj kdo pripravljen. Da pa tudi jaz lahko ljudem poštezem, točno po ceni in z najboljšim izdelkom, kar lahko sedaj dokažem. Toliko v pojasnilo dotičnemu, kateri misli, da smo slovenski fotografi samo zato, da bi zdelovali iz starih mlade in iz grčih lepe ter prav na velike podobe, in pri vsem tem se plače ne zahlevati, kar pa ni mogoče.

Slovenski potovalni fotograf s Stajerskega.

Juridične knjige v prvi vrsti za notarje ter mnogo nemških klasikov se proda za polovične cene: kje, pove naše upravnistvo.

Radodarni doneski.

Za „Šolski dom“:

Prejelo je naše upravnistvo: Nabralo se je v veselju družbi po nasvetu g. Frana Gregoričiča pri „Črnem orlu“ gl. 6:22. — V veselju družbi v Zdravščini zložili 60 kr. — Rodoljubi v Čezsoči nabrali pri g. Ivanu Vule gl. 3. — O priliki poroke g. Frana Furlan in Marije Bandel v Svinem nabrala gospica Zmagoslava Trošt gl. 6:40. Natalija Jakil učena IV. razreda „Sloginih“ zavodov 91 kr. — Nabrala gospodična Kavčič pri neki večerji gl. 3. — Skupaj gl. 20:13.

Za „Slogo“:

Prejelo je naše upravnistvo: Starašinstvo občine Podgora odstopilo je občinsko pristojbino v znesku 12 gl. Ziveli!

Društvene vesti.

Društvo „Šolski dom“ (XXVI. izkaz od 1. oktobra). Kot ustanovniki z doneskom 100 gl. oglasili so se: Dr. P. na Dunaju in slavno županstvo v Črniči.

Vplačali so:	gl.
Petrlje Marija v Gorici	0:50
Po uprav. „Soce“ št. 72 izkaz.	13:65
„Soce“ št. 74	50:42
„Soce“ št. 76	20:50
Klanjšček F., kaplan v Kamnjah, na račun ustanovnine	10:—
Valentinčič Š., kurat v Mirniku, 2. obrok ustanovnine	20:—
Čehovin Florijan, posestnik v Branciji	5:—
„Podkumik“ na račun ustan. 3. obrok	10:—
Grešec Fran., c. kr. gimn. prof., za oktober	1:—
Zamorec v Zganovi gostilni v Kobaridu	1:50
Dr. P. na Dunaju 1. obrok ustanov.	25:—
Leban Ivan, kurat na Libušnjem Gabršček Oskar, hotelier v Tolminu, na račun ustanovnine	80:—
Pudin Anton, kurat v Pevni, na račun ustanovnine	10:—
Kotlarski gospodje mesto venca na krsto pokojn. monsign. A. Marušiču	8:—
Vodopivec J., učitelj v Kamnjah, nabral pri omizju o priliki instalacije č. g. Kosca žup. kamenskimi 11:60 gl. (polovico Alojzevišču odrajtali)	5:80
Manzini A., vikarij v Staremsehu	5:—
Fon Jakob, vikar v Kredu, na račun ustanovnine	25:—
Po uprav. „Soce“ št. 80 izkaz.	30:63
„Soce“ št. 82	59:62
„Soce“ št. 86	59:45
Goriška tiskarna A. Gabršček na vrnih duš dan v spomin pokojne gospodnje	50:—
Zamorec „pri Pošti“ Podbrdom Hrovatin Josip, učitelj v Gorici, svojo nagrado za oktober	3:26
Skupaj	504:34
Vsled prejšnjih izkazov	21.049:34

Do 2. nov. doslo torej v gotov. 21.553:67

O p o m b a. Ker mora društvo „Šolski dom“ sedaj saldirati vse račune za končano postopje in vrhu tega vzdrževati 7 razredov ljudske šole, obrtno šole za umetno vezanje, za krojenje in izdelovanje oblek, obrtno-nadaljevalno šole za deklice in dečke, potrebuje nujno podpore od našega p. n. občinstva. Zato se obrača odbor do rojakov, naj bi nadaljevali nabiranje za „Šolski dom“, ki je zadnji čas skoro pretirano.

Odbor društva „Šolski dom“.

Razgled po svetu.

Slika iz državnega zbora. — V seji dne 16. t. m. je poslanec Daszynski dokazal, da je Wolf plačan razgrajac. Daszynski je dokazal da so v nemških delih Češke v javnih gostilnah postavljene pušice, kjer se pobirajo darovi za Wolfa, in da se sirovašnim delavcem in delavkam od zaslužka odtrgavajo prispevki za Wolfa. Občine Homutov, Zatec, Most, Duchcov, Liberce dajejo Wolfu podpore iz občinskih blagajnic. Liberce so mu dale 800 gl., okoliške občine 2000 gl., v Hebu je bilo zanj nabranih 2600 mark v zlatu in celo občina Rohlice, ki je tako revna, da ne more občinskih siro-

makov podpirati in jim dovoljuje, da beračijo od hiše do hiše, je Wolfu plača 50 gl. Na ta način je Wolf zberal že tisoče.

Tudi dopisnice-razglednice z njegovim podpisom se prodajajo, a za vsak podpis mu je plačati 10 kr. Daszynski je izjavil, da je Wolfa razkrinkal, ker se je ta drznil poprej mu očitati laž in obrekovanje. Daszynskega razkritja so obudila velikansko senzacijo. Mej Daszynskega govorom je prišel Wolf v zbornico, a ko je slišal kaj se govori, je pobegnil. Tak junak je Wolf.

Načelniki vseh klubov drž. zbora se bodo posvetovali v kratkem o udanostni izjavi povodom cesarjevega jubileja. Sodijo, da bo dne 25. t. m. slavnostna seja drž. zbora s primernim govorom državnoborničnega predsednika.

Za olajšanje vojaške službe sinovom kmečkemu stanu. — Večkrat so se že čule v državnem zboru pritožbe, da vojaška služba posebno kmetom nalaga težka bremena, ker njihovi sinovi morajo cela leta služiti pri vojaki, vsled česar kmetija, zlasti pri nedostajanju delavskih močij, mnogo trpi, in celo trdni kmetje pridejo včasih vsled tega na nič. Temu se da pomoči na ta način, da se postopanje pri novatenju uravná. Vsako leto vzamejo 60.000 mož v nadomestno rezervno, izmed teh pa ne polovico radi manjše sposobnosti, slabosti, temveč samo slučajno.

Samo srečni županovi roki se ima zahvaliti ta ali oni, če ga zadene sreča, da služí v nadomestni rezervi 8 tednov. Kakor znano, žrebajo župani pri okrajnih glavarstvih za vsakega posameznika novaka v občini, in one, katere spoznajo sposobnih za vojaško službo, uvrstí, ne oziraje se na nobeno strau, po vrsti žrebov k liniji, k domobrancem ali k nadomestni rezervi, vsled česar so primorani služiti 3, na morju 4 leta ali 2 leti pri domobrancah ali pa samo 8 tednov pri nadomestni rezervi.

Tako postopanje pri uvrščenju pač se ne sklada več z današnjimi razmerami in zato je želeli, da se jemlje ozir na gospodarske razmere ter da se uvrste k nadomestni rezervi poleg slabjših tudi vsi jedini sinovi kmeta, ker je meja med manj in bolj inovitim od strani oblasti pogostoma nepravilno naznačena in ker kmet z večjim posestvom baš tako muno potrebuje svojega jedinega sina, kot manjši kmet, ali po sedaj voljavnem zakonu je mogoče tako ugodnost doseči le po slučaju.

Glede na tak položaj med kmečkim ljudstvom na sploh so v državnem zboru dne 5. t. m. stavili poslanci Neunteuffl in tovariši takov predlog: C. kr. vlada se pozivlje, predložiti načrt zakona v tem smislu, da pridejo v nadomestno rezervno poleg slabjših in manj sposobnih za vojaško službo, tudi vsi jedini sinovi kmečkemu stanu.

Vsekakor važno in zato je pričakovati, da se opomore kmečkemu stanu v nekaterem pogledu s takim zakonom.

Trgovina v naši državi gre nekaj časa rakovo pot. Nič veselja ni, če iz uradnih podatkov spoznavamo, da več kupujemo v drugih državah nego prodajamo. To se pravi, da gre našega denarja na tuje več, nego tujeja pride k nam. Na tak način lezemo na kant. Na zadnje pride po ti poti samo po sebi od tega, da ne bomo mogli s čim kupovati. Par stovilk naj pojasnimo našo trditve. Uvozili smo blaga od 1. januarja do konca septembra 1897 za 537.669.077 gl. l. 1898. pa za 626.336.019 gl. Izvozili smo pa v istem času leta 1897. za 561.131.937 gl., leta 1898 pa za 569.957.000 gl. — Iz tega vidimo, da se je uvoz od lani zvečal za 88.666.942 gl., izvoz pa samo za 8.825.063 gl. Desetkrat smo torej letos v trgovini na slabšem, nego smo bili vlansko leto. Posebno pri žitu smo zelo padli. Uvozili smo ga od 1. januarja do konca septembra 1897. za 18.804.986 gl., l. 1898. pa za 72.278.655 gl. Izvozili pa smo leta 1897. za 25.362.008 gl., leta 1898 pa za 11.804.809 gl. Največ smo dobili žita iz Rumunije, za njo pridejo Rusija, Srbija in Laško, kjer smo kupili vlasti mnogo koruze. Prodajali smo pa svoje pridelke na Nemško, Angleško in Švico. Res je, da je bila vlansko leto slaba letina in da je vladiti zato judovska spekulacija tako zelo podražila žito, toda res je pa tudi, da naše kmetijstvo ne peša samo zavoljo neugodnega vremena, marveč mnogo bolj zato, ker se za njegovo povzdigo lakorekoč nič ne stori. „Gl.“

Luchenjeva ječa je 20 stopnic globoko v zemlji ter nima nikakega okenca. Samo v zgornjem delu težkih železnih vrat je nekaj lukenj, skozi katere prihaja zrak v ječo. Razun spletene slame, katere bo služila morilcu po dnevi za stol, po noči za postelj, ni nobene stvari notri. V tej ječi prebije Luchenj prvih šest mesecev; smel bo le vsakih 14 dni za jedno uro na zrak.

Luchenj se je zgrozil nad mislijo, da bo moral prebiti celo svoje življenje v ječi. Zgrozil se je, morda se prične še kesati svojega zločina.

Mirovna pogajanja med Španci in Amerikanci niso mogla še priti do nikakega pravega zaključka. Španci se vedno upirajo zahtevam Amerikancev, le ti pa so stvali Špancem sedaj ultimatum, da se ima razpravljati edino le še o tem, kako se imajo Filipinski otoki izročiti, in o nobeni drugi reči. Če pa bi se upirali Španci, so Amerikanci baje pripravljene, z nova pričeti vojno.

Kreta. — Konečno vendar! Po zadnjih poročilih ni na Kreti nobenega turškega vojaka več in baš tako so odšli, izvzemi manipulacijske uradnike na pošti in brzojavu, kar so jih se pridržali tam, vsi drugi turški uradniki z otoka.

Da ni mogel princ Jurij nastopiti se svojega dostojanstva na Kreti, temu so vzrok se administrativne težkoče, katere treba urediti, predno more princ-guverner na svoje novo mesto. Šlo se je pri tem pred vsem drugim za to, postavi trdne finančne podlage in druge varnosti za novi administrativni aparat, kateri se ima ustanoviti. To vse se je baje že zgodilo in vsled tega utegne princ Jurij v kratkem oditi na Kreto, in „krečansko vprašanje“, katero je delalo na vse strani toliko preglavice, bo rešeno.

Razgled po slovanskem svetu.

Občni zbor polit. društva „Ednost“ je bil preteklo nedeljo v prostrani Mallyjevi dvorani v Trstu. Došlo je mnogo udov, med temi tudi dva iz Gorice. Iz šire je došel deželni poslanec dr. Dinko Trinajstič in župan pazinski dr. Kurelič. Poslanca dr. Laginja in Spinčič sta opravčila svojo odsotnost, ker morata ostati na Dunaju. Najzivahejši del dnevnega reda je bil: resolucija za okrajno glavarstvo in posebnega državnega poslanca v tržaški okolici (govornik M. Colić); 2. o sodnih razmerah (dr. Rybát); 3. o vladini podpori nasadom ameriških trt; 4. o vladini podpori naših posojilnic; 5. o varstvu avstrijskih delavcev pred tuji; 6. o ribištvi v avstrijskih vodah (o vseh govoril dr. Pretner); 7. o boju za slov. ljudsko solo v Trstu (dr. Gregorin). Vmes so se oglašali še razni drugi govorniki, med temi večkrat prvak okoličanskih Slovencev g. Ivan Nabergoj. — Vsi govorniki so brezobzirno sibal napake v raznih krogih, ter rezko obsojali vladni sistem v Primorju. Kdor je bil navzoč, si gotovo ohrani v živem spominu to zborovanje. Naj bi tudi širil povsod nazore, katere je slišal! — Tržaški Slovenci imajo izborne voditelje, ki so nadehnjeni z iskreno ljubeznijo do narodotrpina. Čast jim!

Darilo. — Občina vrhniška je za spomenik cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani v zmislu sklepa županskega shoda ljubljanskega dovolila prispevek 200 goldinarjev.

O zborovanju „Naše Straže“, društva z velevažna namenom, katero je bilo 15. t. m. v Ljubljani, spregovorimo prihodnje obširneje.

Kdo bo namestnik v Gradcu? — Iz zanesljivih virov se čuje, da odstopi marki Baquet hem sedaj po instalaciji župana v Gradcu, ali pa se le po 2. decembru. Naslednik mu bo sedanjí deželni predsednik v Šleziji, grof Clary, katerega imenovanje za to dostojanstvo je že gotovo. Vse druge kombinacije o grofu Goëssu in baronu Heina odpadejo.

Henneberg-Seide

von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — nur fecht, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.

Kašel, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi pravi planinski kašel olajšajoči sok z „Deželne lekarnne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani. Cena 1 steklenice 50 nov. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Naznanilo.

Podpisavec naznanja slav. občinstvu, da je otvoril dne 14. t. m. pri dobro znani krčmi

„Pri stari pošti“ v gledalški ulici št. 20. (v Pavletičevi hiši) veliko in jako obširno štalo za konje.

Spšostovanu gostom postreže vedno z izbornimi vini, kakor: vipavskim, kraskim, istrskim in furianskim. Ima tudi vedno preskrbljeno kuhinjo z dobrimi gorkimi in mizimi jedili. Priporoča se vsem domačim in okoličanskim rojakom najtopleje

udani Andrej Hočevar gostilničar.

Svoji k svojim! Priporočam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternollijeve knjigarne in loterije. Objubeje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani 68—40 Anton Pucelj.

Otvoritev gostilne.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl v Kapucinski ulici št. 2 v lastni hiši

gostilno pri „zlatem križu“

(po domače „pri Lizi“).

Tam točim dobro belo in črno vino, svoj pridelek iz Prvačine in Dornberga, izvrstno Pantigamsko pivo, ter imam na razpolaganje jedi ob vsaki uri.

Lepa, čedna prenočišča. Za v okolično vožnje priložnosti.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk ter ostajam

z odličnim spoštovanjem

Ivan Katnik, gostilničar in posestnik v Kapucinski ulici 2.

Štev. 722.

138 3—3

op.

Razglas.

Naznanja se, da javna dražba

zastavil III. četrtleta, t. j. mesecev julija, avgusta in septembra 1897.

začne v ponedeljek, dne 12. decembra 1898, ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljavnice in z njo združene hranilnice, v Gorici, dne 9. novembra 1898.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni krajski brinjevec, domači tropinovec, črni rum, različna vina, gorušice (Senf) ter drugo v to stroko spadajoča blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin

7a trgovca v Seimenski ulici št. 1 v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“.

Jurij Mose v Gorici

trgovec z manufakturnim (krojnim) blagom v Raštelu št. 7-8

ima bogato preskrbljeno zalogo volnenih, svilnatih in bombažastih snovij za vsaki letni čas ter perila in platna iz samega lana za gospoda in kmeta. Najnovejše moderno blago in perilo za vsaki stan, bdišil duhovnike, učitelje, uradnike itd.

Največja zaloga volnenih ali žimnatih blazin za postelje ter pogrinjai, vsakorvrstnih volnenih plaht itd.

Vse blago prodaja po tako nizki ceni, da se ne boji tekmovalcev. 102

C. kr. vsakemu privileg. razumljivi kroji

M. P O V E R A J

v Gorici, na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Razprodaja.

Jako lepa priložnost za zimsko sezono.

Ker naše občinstvo ni vajeno prodajalnic v prvem nadstropju, mi je v tem letu zaostalo veliko blaga, in ker v hodniku ne bom držal blaga kot do novega leta, vsled tega sem se odločil za razprodajo tako po ceni, da bo za 20% pod tovarniško ceno.

Kdor želi torej kupiti moderno in dobro blago, naj ne zamudi ter razprodaje; jaz mu zagotovem, da je isto dobro in zdravo, ker v prvem nadstropju ne trpi vlažnosti.

Razprodaja se razne vrste blaga, kar je treba za obleke za vsaki stan, sukno iz raznih tovarn, naših in inozemskih, ter gotove obleke, zimské suknje in dožne plašče, dožnike, solnčnike, sako, hlače, telovnike, fino perilo, Jäger-srajce in maje, spodnje hlače, čepice za deklice in dečke, moške rokavice vsake vrste, glaci in zimske, haveloke, pelegrine in maje za dame po največjem kroju ter velike zimske rute za ženske, ovratnike civilne in vojaške, vsakovrstne ovratnice.

V slučaju, da se kaj ne dobi v zalogi po zahtevi, se izvrši po naročilu točno.

